

Aan de burgemeester van Leeuwarden
de heer mr. S. van Haersma Buma
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Onderwerp: Klacht tegen de burgemeester van Leeuwarden wegens het vals
beschuldigen van het raadslid van GroenLinks Pim Astro van een
schending van de bestuurlijke integriteit.

Leeuwarden, 18 november 2024

Geachte heer Van Haersma Buma,

Bij deze dien ik bij u een klacht in ex. artikel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht tegen de burgemeester van Leeuwarden in zijn hoedanigheid van kroonbenoemde voor het bevorderen van de bestuurlijke integriteit in de gemeente Leeuwarden.

De klacht

U heeft na een oneigenlijk integriteitsonderzoek het raadslid van GroenLinks Pim Astro vals beschuldigd van een schending van de bestuurlijke integriteit en van een schending van de gedragscode voor raadsleden.

U heeft daarbij op geen enkele wijze voldaan aan de geldende procesafspraken en de principes voor zorgvuldig persoonsgericht integriteitsonderzoek.

U heeft geen feiten aangedragen en geen bewijs geleverd voor uw conclusie dat de heer Astro de bestuurlijke integriteit en de gedragscode voor raadsleden heeft geschonden.

Het is gebleken dat u zich heeft laten leiden door vooroordelen en vooringenomenheid.

U heeft de heer Astro misleid en zijn recht op hoor en wederhoor geschonden. Daarnaast heeft u zich schuldig gemaakt aan valsheid in geschrifte en smaadschrift. Met uw brief van 17 juli 2024 heeft u de gemeenteraad van Leeuwarden onjuist en onvolledig geïnformeerd.

De aanleiding

Het verhaal gaat dat de heer Astro op 8 juni 2024 tijdens de Baarder Merke met een bijl naar de feesttent was gegaan om een eind te maken aan de door hem ervaren te luide muziek.

Hij had volgens eigen zeggen daarbij afstand gehouden en niemand bedreigd.

Op 28 juni 2024 heeft de heer Astro zijn gedrag besproken met de voorzitter van Dorpsbelang Baard en met de voorzitter van de Merke-commissie.

Hij heeft bij die gelegenheid zijn excuses aangeboden en men heeft afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.

Hem werd daarbij verteld dat men van het incident melding had gedaan bij de politie.

In zijn brief aan de gemeenteraad van Leeuwarden (bijlage 1) noemt de heer Astro zijn handelen onacceptabel.

Het staat naar mijn mening niet ter discussie dat de heer Astro zich als raadslid van de gemeente Leeuwarden onwaardig heeft gedragen.

Maar onacceptabel of onwaardig gedrag in de privésfeer betekent voor een raadslid van de gemeente Leeuwarden niet per definitie dat dit gedrag moet worden aangemerkt als een schending van de bestuurlijke integriteit.

De vraag is dan ook waarom en op welke gronden u heeft besloten de informatie van de politie over dit incident aan te merken als een onderzoekwaardige melding van een schending van de bestuurlijke integriteit.

In uw brief aan de gemeenteraad van Leeuwarden van 17 juli 2024 (bijlage 2), schrijft u dat u de informatie van de politie als voldoende betrouwbaar en concreet heeft beoordeeld voor een onderzoekwaardige melding van een integriteitsschending én van een vermoedelijke schending van de Gedragscode Integriteit Raadsleden van de gemeente Leeuwarden 2024.

De feiten waren volgens u concreet en de heer Astro zou een schending van de gedragscode hebben erkend.

U vond nader onderzoek niet nodig en u heeft de raad geadviseerd de vastgestelde integriteitsschending als afgehandeld te beschouwen.

Uw verwijzing naar de Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024 veronderstelt dat uw conclusies het resultaat zijn van een zorgvuldige procesgang, rekenschap gevende van alle geldende principes van hoor en wederhoor en proportionaliteit.

Om te kunnen beoordelen of u heeft voldaan aan de minimeisen en de principes voor goed persoonsgericht integriteitsonderzoek, heb ik met een beroep op de Wet open overheid de documentatie over uw handelen jegens de heer Astro opgevraagd en verkregen.

Deze is inmiddels gepubliceerd op de website van de gemeente Leeuwarden onder de rubriek Afgehandelde Woo-verzoeken 2024¹.

De verkregen documentatie heb ik getoetst aan:

1. de Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024;
2. hoofdstuk 4: “Integriteitsschendingen en –onderzoek” van het Handboek integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van mei 2023;
3. de handreiking Zorgvuldige Handhaving: Het melden van, het onderzoek naar en de juridische afhandeling van integriteitsschendingen van het Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP) uit 2011 en
4. de principes die het Steunpunt Integriteitsonderzoeken Politieke Ambtsdragers (SIPA) hanteert voor goed persoonsgericht integriteitsonderzoek², te weten:
 - eerlijkheid: feiten die door de onderzoeker worden vastgesteld moeten door anderen kunnen worden geverifieerd en gefalsificeerd;
 - zorgvuldigheid: de onderzoeker beschikt over de noodzakelijke deskundigheid en hoor en wederhoor moet worden toegepast;

¹ Besluit van burgemeester en wethouders van Leeuwarden van 26 september 2024, kenmerk 2024-171602

² Dr. Laurens Raijmakers, adviseur SIPA: Hoe je een persoonsgericht onderzoek naar integriteitsschendingen goed uitvoert; publicatie van het CAOP, september 2023.

- transparantie: de onderzoeker laat zien hoe de feiten zijn vastgesteld en informeert de betrokkenen over het onderzoeksproces en de voortgang van het onderzoek;
- onafhankelijkheid: de onderzoeker laat zich niet door derden leiden, is neutraal, voorkomt dat sprake is van (voor-)oordelen en handelt autonoom;
- verantwoordelijkheid: de onderzoeker is zich bewust van de belangen die spelen en de betekenis die een onderzoek voor de betrokkene kan hebben. De onderzoeker voert geen onderzoek uit als de benodigde deskundigheid ontbreekt. De onderzoeker komt gemaakte afspraken na en volgt een onderzoeksprotocol.

De melding

Op 4 juli 2024 heeft de teamchef Leeuwarden van de Nationale Politie u per e-mail geïnformeerd over het incident in Baard op 8 juni 2024 (bijlage 3).

Uit dit e-mailbericht blijkt dat de initiële informatie van het incident een e-mail is van 18 juni 2024 van de voorzitter van de Merke-commissie aan de wijkagent, met de volgende tekst:

En hierbij de foto uit de video.

Man waar het om gaat is: Pim Astro

Heb hem gisteren gesproken. Hij wil wel in gesprek over het voorval. Afgesproken om op korte termijn een afspraak te plannen. Ik overleg nog even met dorpsbelang of het handig is of u daarbij ook zou moeten aansluiten. Weet ook niet hoe hij daar op zal reageren en of hij dan nog in gesprek wil. Hier kom ik op terug.

Dit bericht bevat geen enkel feitenrelaas met betrekking tot het incident.

De wijkagent, die geen getuige is geweest van het incident en ook geen getuigenverklaringen heeft opgenomen, heeft volstaan met het doorsturen van dit bericht aan de teamchef van de politie.

Op 29 juni 2024 heeft de voorzitter van de Merke-commissie in een e-mailbericht aan de wijkagent gemeld, dat een gesprek heeft plaatsgevonden tussen hem, de voorzitter van Dorpsbelang Baard en de heer Astro.

Het dagrapport, waarnaar de teamchef in zijn bericht verwijst, is het mutatie-rapport van 1 juli 2024 (bijlage 4).

Dat bevat geen aanvullende informatie maar is een herhaling van het eerdere e-mailbericht van 29 juni 2024 van de voorzitter van de Merke-commissie aan de wijkagent.

Uit het e-mailbericht van de teamchef blijkt dat de politie geen onderzoek heeft gedaan naar de feiten en omstandigheden met betrekking tot het gedrag van de heer Astro en daarover ook niets heeft vastgelegd.

Er is geen aangifte gedaan en geen proces-verbaal van bevindingen of rapport opgemaakt.

De informatie die de teamchef met u heeft gedeeld is alleen van horen zeggen en bevat geen weergave van zijn eigen waarneming, noch die van getuigen.

De bewering van de teamchef, dat het de bedoeling van de heer Astro was om de muziekinstallatie met de bijl te vernielen, wordt niet gesteund door feiten of getuigenverklaringen en is daarom suggestief.

De informatie die de teamchef u heeft gegeven bevat ook geen feitenrelaas die een vermoeden van een schending van de bestuurlijke integriteit of van de gedragscode voor raadsleden zou kunnen rechtvaardigen.

Desondanks heeft u de informatie van de politie aangemerkt als voldoende betrouwbaar en concreet en daarmee als een onderzoekwaardig melding van een schending van een integriteitsschending én een schending van de Gedragscode Integriteit Raadsleden van de gemeente Leeuwarder 2024 en heeft u besloten een persoonsgericht integriteitsonderzoek tegen de heer Astro in te stellen.

Het vooronderzoek

In dit verband verwijst ik naar de inhoud van bijlage 5 waarin de voor dit onderzoek geldende en relevante voorschriften uit de “Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024” staan opgesomd.

Daarin wordt nadrukkelijk een onderscheid gemaakt tussen een vooronderzoek, bedoeld om te onderzoeken of het vermoeden voldoende aanknopingspunten biedt om een feitenonderzoek te starten en het vervolg- of feitenonderzoek waarin het waarheidsgehalte van de vermoedens wordt beoordeeld en een onderzoek wordt ingesteld naar het handelen van betrokkene.

Het rapport van bevindingen

Het CAOP wijst er in zijn handreiking op dat het erg belangrijk is te bewaken dat het vooronderzoek niet het karakter krijgt van een feitenonderzoek.

Van het vooronderzoek moet een rapport van bevindingen worden gemaakt.

Het blijkt dat u een dergelijk rapport niet heeft opgesteld.

U heeft zelfs geen enkele rapportage gemaakt van controleerbare feiten, omstandigheden en verdenkingen waaruit kan worden opgemaakt waarom en op welke gronden u heeft besloten de informatie van de politie over dit incident aan te merken als een onderzoekwaardige melding van een schending van de bestuurlijke integriteit door de heer Astro en welk normenkader hij volgens u zou hebben overschreden.

U heeft dan ook geen feiten aangedragen voor uw impliciete bewering dat het handelen van de heer Astro niet vrij was van ongewenste omgangsvormen en grensoverschrijdend en (sexueel) intimiderend gedrag, zoals hinderlijk gedrag, intimidatie, dubbelzinnige opmerkingen, handtastelijkheden, agressie, pesten en discriminatie.

De ontvankelijkheid

U heeft geen uitsluitend gegeven over de ontvankelijkheid ofwel de vraag of het handelen van de heer Astro qua tijd en plaats binnen de invloedssfeer van de gemeente Leeuwarden heeft plaatsgevonden en of er een relatie was met het raadswerk van de heer Astro.

U heeft ook niet aangegeven waarom u vond dat de burgemeester van Leeuwarden bevoegd was dit onderzoek uit te voeren en een oordeel te geven over de gedraging van de heer Astro.

De melder

Wie de melder van de integriteitsschending was heeft u niet vermeld.

De teamchef van de politie kan niet als zodanig worden aangemerkt omdat hij zijn informatie uit de derde hand had.

Wie het ook was, uit niets blijkt dat u met de melder heeft gesproken.

U heeft zelfs niemand gesproken die betrokken was bij de gebeurtenissen in Baard, ook niet de heer Astro.

Omdat het vooronderzoek was gericht tegen de heer Astro, heeft u daarmee de suggestie gewekt dat de vermoedelijke integriteitsschending zodanig ernstig was dat het vervolg- of feitenonderzoek in gevaar zou komen als hij in dat stadium op de hoogte zou zijn gesteld.

Het Steunpunt Integriteitsonderzoeken Politieke Ambtsdragers

Ondanks dat u eerder blijkt heeft gegeven niet te beschikken over de meest elementaire kennis van zorgvuldig persoonsgericht integriteitsonderzoek, laat staan over enige deskundigheid daaromtrent, heeft u geen beroep gedaan op het SIPA zoals in de procesafspraken nadrukkelijk wordt geadviseerd.

Het SIPA is ingesteld door het Ministerie van BZK omdat bestuurders in hun loopbaan weinig met integriteitskwesaties te maken hebben en daarom veelal in beperkte mate beschikken over de specifieke deskundigheid om onderzoek te laten doen naar integriteitskwesaties of de communicatie daarover in goede banen te leiden.

De integriteitscoördinator

U heeft ook geen beroep gedaan op de in de procesafspraken genoemde integriteitscoördinator.

Dat had ook niet gekund want deze functie bestaat sinds 24 april 2024 slechts op papier.

Als verantwoordelijke portefeuillehouder voor het bevorderen van de bestuurlijke integriteit heeft u verzuimd voor de aanwijzing van deze functionaris zorg te dragen.

Het enige dat u lijkt te hebben gedaan is het op 9 juli 2024 doorzenden van de e-mail van de teamchef van de politie aan [REDACTED], senior adviseur bestuur en management bij de gemeente Leeuwarden met de mededeling: “Dit is de kwestie”.

Wat daarvan de bedoeling was is niet duidelijk geworden omdat zijn reactie, als daar al van sprake is geweest, niet op schrift is gesteld zoals voorgeschreven in de procesafspraken.

De griffier

Daar waar in de procesafspraken nog enige ruimte wordt geboden voor twijfel, doet de stelligheid waarmee u de heer Astro heeft beschuldigd van een integriteitsschending vermoeden, dat u zich schuldig heeft gemaakt aan vooringenomenheid en dat u zich daarbij heeft laten leiden door de griffier van de raad, Frans van der Heide.

Op 8 juli 2024 17.19 uur stuurt de griffier u een e-mailbericht (bijlage 6), waarin hij schaamteloos zijn vooroordelen en vooringenomenheid etaleert.

U heeft dat óf niet doorzien óf u heeft zijn vooroordelen en vooringenomenheid willens en wetens en tegen beter weten voor lief genomen.

Het wordt niet duidelijk of u de griffier om advies heeft gevraagd of dat hij zichzelf heeft gemeld.

De griffier schrijft dat hij snel even wat heeft opgezocht en verwijst naar “*de stukjes die ik uit onze recent vastgestelde regelingen heb geknipt*”.

Zonder met de heer Astro te hebben gesproken en zonder enig onderzoek te hebben gedaan, weet hij hoe het zit.

“Er is sprake van een integriteitsschending

- We moeten dit met Pim bespreken om te kijken of hij die conclusie deelt*
- Als dat zo is dan zal hij dat moeten melden bij de raad. In de regeling staat dat hij dit per brief moet doen*
- Jij kunt de raad vervolgens adviseren over een mogelijk vervolg of sanctie. Dat hoeft overigens niet trouwens.*

Vraag is eerst of je mijn conclusies deelt.

Eerste stap is met Pim praten”.

De stukjes die hij heeft uitgeknipt zijn een citaat uit de inleiding van de gedragscode voor raadsleden over de onderlinge omgangsvormen en een definitie van een integriteitsschending uit de procesafspraken.

Vervolgens verwijst de griffier geheel ten onrechte naar een tweetal scenario's uit de procesafspraken:

- een raadslid dat twijfelt over zijn al uitgevoerde handeling en de griffier om advies vraagt en
- de burgemeester die twijfelt over uitgevoerde handeling van een raadslid en die bespreekt met het raadslid tenzij er goede redenen zijn dat niet te doen.

De heer Astro heeft tegen wie dan ook geen enkele twijfel geuit over de vraag of zijn handelen mogelijk zou kunnen worden aangemerkt als een schending van de bestuurlijke integriteit en zeker niet tegen de griffier.

Hij heeft zich dan ook niet om advies tot de griffier gewend.

U heeft als burgemeester geen enkele blijk gegeven van enige twijfel over de vraag of de heer Astro zich schuldig had gemaakt aan een schending van de bestuurlijke integriteit.

Als u die al zou hebben gehad, zou het voor de hand hebben gelegen dat u daarover met de heer Astro had gesproken.

Op 8 juli 2024 om 17.26 uur stuurt de griffier Van der Heide u een WhatsAppbericht (bijlage 7):

“Ik heb je gemaild over het incident. Ik denk dat we niet ontkomen aan formele stappen en dat we daar ook niet al te lang mee moeten wachten voordat er mensen gaan bellen of stukjes in de krant schrijven”.

Op 9 juli 2024 stuurt griffier Van der Heide u weer een WhatsAppbericht waarin hij zich opwerpt als mede-onderzoeker (bijlage 8):

“Zal ik Pim maar alvast uitnodigen voor een gesprek met ons tweeën?”

Het vervolg- of feitenonderzoek

Met uw “Graag” heeft u in feite het besluit genomen tot een vervolg- of feitenonderzoek ofwel de formele stap die de griffier in zijn advies voorstelt.

In een persoonsgericht integriteitsonderzoek dat volgens de regels wordt uitgevoerd, dient u een heldere en nauwkeurige onderzoeksopdracht te formuleren met daarin de aanleiding van het onderzoek, de onderzoeksvragen, het normenkader dat gehanteerd zal worden, de wijze van rapportage aan de opdrachtgever en de rolverdeling tussen onderzoeker en opdrachtgever.

Hier wringt de schoen.

U heeft als formele opdrachtgever zelf het zogenaamde integriteitsonderzoek uitgevoerd.

Een schriftelijke en controleerbare opdracht voor het vervolg- of feitenonderzoek van uzelf aan uzelf heeft u dan ook niet opgesteld.

Het interview

Terwijl de heer Astro schriftelijk uitgenodigd had moeten worden voor het interview, heeft de griffier volstaan met een telefonische uitnodiging.

De heer Astro heeft zich niet kunnen voorbereiden op het gesprek omdat u hem niet heeft voorzien van een rapport van bevindingen uit het vooronderzoek zoals voorgeschreven.

Dat had u immers niet gemaakt.

Hij heeft dan ook geen kennis kunnen nemen van uw verdenkingen jegens hem en heeft niet kunnen voorzien in juridische- of andere bijstand tijdens het interview.

Het interview met de heer Astro vond plaats in de ochtend van 11 juli 2024.

Het verslag van dit interview is niet opgenomen in een schriftelijk rapport waarin volgens de procesafspraken het vervolg- of feitenonderzoek had moeten uitmonden.

De griffier heeft volstaan met een samenvattend verslag van het interview (bijlage 9).

Uit dit verslag kan worden opgemaakt dat u de heer Astro in het ongewisse heeft gelaten over de aard en de bedoeling van het gesprek.

De heer Astro verkeerde kennelijk in de veronderstelling dat u ontvankelijk zou zijn voor zijn zienswijze op het incident in Baard.

Maar uit het verslag kan worden opgemaakt dat u al op voorhand uw conclusie had getrokken, wat de heer Astro ook zou inbrengen.

Buma legt vervolgens uit dat de raad een integriteitsprotocol heeft waaraan ook Astro zich heeft gebonden. Op grond van dit protocol is zijn voorlopige conclusie dat het handelen van Astro strijdig is met het protocol en dat er dus sprake is van een integriteitsschending. Ter ondersteuning van deze conclusie leest Buma een aantal zinnen voor uit het protocol waarop deze voorlopige conclusie is gebaseerd. Hij vraagt vervolgens Astro of hij zijn redenering kan onderschrijven.

Dat laatste is een suggestieve vraag waarmee u overduidelijk heeft geprobeerd de heer Astro uw conclusie in de mond te leggen.

U gaat in uw poging de heer Astro te misleiden zo ver dat u spreekt over een niet bestaand “integriteitsprotocol” waaraan de heer Astro zich zou hebben gebonden en geen enkel onderscheid weet te maken tussen de Gedragscode Integriteit Raadsleden 2024 en Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024.

Het blijkt dat de heer Astro uw redenering op geen enkele wijze met zoveel woorden heeft bevestigd, niet tijdens het interview en niet in zijn brief aan de gemeenteraad van 17 juli 2024,

Het enige dat hij volgens het samenvattend verslag zou hebben verklaard is “*dat zijn handelen in kader van dit protocol inderdaad buiten de normen van integriteit kan worden geduid*” waarmee, mogelijk onbedoeld, impliciet is vastgelegd dat de heer Astro zijn handelen niet als integriteitsschending heeft gezien.

Uw uitleg aan de heer Astro dat u op basis van de “Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024” een aantal vervolgstappen moet zetten is onjuist en misleidend.

“Ten eerste zal hij (de burgemeester G.J.) contact zoeken met de politie om nog een nadere toelichting te vragen om op grond van deze toelichting te kijken of deze zijn voorlopige conclusie staft (Sic!).

Als dit het geval is zal hij vervolgens de raad van het gebeurde in kennis moeten stellen.

De raad zal dan moeten oordelen”.

De nadere toelichting van de politie

Uit het e-mailbericht dat de wijkagent op 11 juli 2024 om 15.36 uur aan u heeft gestuurd (bijlage 10) maak ik op dat u de teamchef van de politie heeft gebeld die op zijn beurt de wijkagent heeft gevraagd u nader te informeren.

Het is niet duidelijk geworden wat u hem heeft gevraagd.

De wijkagent had begrepen dat u op zoek was naar meer informatie over het incident tijdens het dorpsfeest.

Wat volgt is een herhaling van wat al eerder was gemeld in het e-mailbericht van 8 juni 2024 (zie bijlage 3).

Uit het e-mailbericht van 11 juli 2024 kan worden opgemaakt dat de politie geen enkel nader onderzoek heeft gedaan en tot op dat moment geen enkele getuige had gehoord.

Naar mijn mening kan de reactie van de politie dan ook niet worden aangemerkt als een toetsing van uw conclusie dat sprake is geweest van een schending van de bestuurlijke integriteit door de heer Astro.

Deze informatie van de politie is ook niet als onderzoeksresultaat voorgelegd aan de gemeenteraad.

In het samenvattend verslag valt ook te lezen dat u de heer Astro heeft geadviseerd “dit alles” met zijn fractievoorzitter te bespreken.

Dit advies is in strijd met de procesafspraken, waarin is vastgelegd dat de burgemeester initiatief neemt voor een overleg met de fractievoorzitter om daarin tekst en uitleg te geven en te spreken over het vervolg wanneer hij een integriteitsschending heeft vastgesteld.

Opnieuw de griffier

Het overleg met de fractievoorzitter in de afronding van een integriteitsonderzoek is volgens de procesafspraken voorbehouden aan de burgemeester.

Het voorstel van de griffier om “met de fractievoorzitter Spoelman en Astro te kijken wat een verstandige volgende stap kan zijn” was dan ook strijd met de procesafspraken.

De “volgende stap” is volgens de procesafspraken het zoeken naar een passende sanctie.

Met uw beslissing om de “verstandige volgende stap” aan de griffier over te laten heeft u zich onttrokken aan uw verantwoordelijkheid die u volgens de procesafspraken heeft voor het sanctioneren nadat u een integriteitsschending heeft vastgesteld.

Uw beslissing om het sanctioneren over te laten aan de griffier, die eerder onomwonden blijk had gegeven van zijn vooroordelen en vooringenomenheid, getuigt

ook van niet alleen een gebrek aan respect voor de gemeenteraad van Leeuwarden maar ook van een gebrek aan empathie voor heer Astro die, als lid van de Werkgeverscommissie van de raad, ook de directe werkgever van de griffier was. Uw beslissing geeft ook aan dat u niet veel op heeft met de duale bestuurlijke verhoudingen in de gemeente Leeuwarden.

U weet dat de griffier in dienst is van de Werkgeverscommissie van de raad en tot taak heeft het belang van de raad en de raadsleden te behartigen onder verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

Volgens de Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024 vervult de griffier geen enkele rol in een integriteitsonderzoek anders dan die van vertrouwenspersoon bij wie raadsleden te rade kunnen gaan in mogelijke integriteitskwesties.

De ambtsinstructie voor de griffier biedt geen enkele ruimte voor het zonder toestemming van de Werkgeverscommissie van de raad verrichten van werkzaamheden voor de burgemeester anders dan in diens hoedanigheid van voorzitter van de gemeenteraad.

In uw informerende brief aan de raad van 17 juli 2024 adviseert u de raad de “*vastgestelde integriteitsschending*” zonder sanctie als afgehandeld te beschouwen. Het valt op dat u in deze brief op geen enkele verwijst naar de eerdere beslissing van de heer Astro om zijn functie van lid van de Werkgeverscommissie en die van plaatsvervangend voorzitter van de raad, op te geven.

Het blijkt dat de griffier op 15 juli 2024 in een gesprek met de heren Spoelman en Astro, in uw opdracht en met uw instemming, maar onder verantwoordelijkheid van de gemeenteraad, de heer Astro reeds had “gesanctioneerd” door hem te bewegen zijn lidmaatschap van de Werkgeverscommissie en zijn functie van plaatsvervangend voorzitter van de raad op te geven.

Het voorstel van de griffier aan de heer Astro tijdens het interview, “*dat het wellicht goed is dat Astro zelf de raad informeert alvorens de burgemeester na afronding van zijn onderzoek de raad benadert*” is bedenkelijk te noemen.

De griffier heeft de heer Astro daarmee misleid waar het gaat om zijn recht op wederhoor op uw conclusies alvorens u die openbaar maakt.

Het samenvattend verslag

Met het ‘Samenvattend verslag van het gesprek van Burgemeester Buma en griffier Van der Heide met het raadslid Astro’ (zie [bijlage 9](#)) is onmiskenbaar geknoeid.

Het is volgens de dagtekening opgemaakt op 11 juli 2024 en diezelfde datum, voor gelezen en akkoord ondertekend door u en de heer Van der Heide.

Of het verslag door de heer Astro is ondertekend valt door de wijze van weglakken van een eventuele handtekening niet na te gaan.

Op 11 juli 2024 om 16.38 uur heeft de griffier Van der Heide het concept verslag gedeeld met u en Wilmar van Rijnsoever, maar niet met de heer Astro.

Hij merkt daarbij op: “*Toch maar even een verslagje gemaakt. Kijk je er even naar? Gr. Frans*”.

Om 20.31 uur diezelfde dag stuurde de heer Van der Heide u een WhatsAppbericht: “*Ik heb een verslagje in je mailbox gestopt.*”

Op 12 juli 2024 om 09.32 uur heeft de griffier Van der Heide u het verslag opnieuw toegestuurd met de opmerking: “*Zo wel leesbaar?*”.

Om 09.50 uur stuurde de griffier u een WhatsAppbericht dat u om 16.30 uur heeft geopend: *“Nu een Word document in je mail”*.

Om 11.44 uur heeft de griffier u het verslag opnieuw per e-mail opgestuurd: *“Met toevoeging”*.

Om 12.31 uur heeft de griffier u het concept verslag weer en opnieuw per-email opgestuurd: *“Verbeterde versie. Ik heb Wilmar (van Rijnsoever GJ) even mee laten lezen. Het leek hem goed het citaat uit de gedragscode op te nemen. Gr”*.

Dit betekent dat het verslag na de dagtekening van 11 juli 2024 is gewijzigd en aangevuld.

In een telefoongesprek dat ik op 30 juli 2024 had met de heer Astro vertelde hij mij dat hij tot op dat moment geen verslag had gezien van het gesprek met de burgemeester en de griffier op 11 juli 2024.

Het kan niet anders dan dat u het verslag heeft geantedateerd.

Het kan namelijk niet op 11 juli 2024 zijn opgemaakt én ondertekend door alle betrokkenen.

U heeft zich daarmee schuldig gemaakt aan valsheid in geschrifte, strafbaar gesteld in artikel 225 van het Wetboek van Strafrecht.

Hoor en wederhoor

De heer Astro heeft zijn conceptbrief aan de raad eerst ter inzage gegeven aan de griffier die, blijkens zijn e-mailbericht van 16 juli 2024 aan de heren Astro en Spoelman, een zinsnede heeft toegevoegd, vermoedelijk die waarmee de heer Astro het ter beschikking stellen van zijn functie als lid van de Werkgeverscommissie en zijn functie van plaatsvervangend voorzitter van de raad aankondigt.

De griffier heeft vervolgens de niet-getekende brief van de heer Astro op 17 juli 2024 om 15.45 uur verstuurd aan de raadsleden en fractieassistenten en de leden van het college van b&w.

Op 17 juli 2024 om 16.08 uur heeft u uw informerende brief aan de raad inzake integriteitsschending naar de griffie gestuurd met het verzoek die door te sturen aan de raadsleden.

De griffier heeft deze brief terstond op de lijst van ingekomen stukken van de gemeenteraad geplaatst en daarmee openbaar gemaakt.

Dit betekent dat de heer Astro pas als raadslid kennis heeft kunnen nemen van uw conclusies nadat zijn brief eerder aan de raad was verzonden.

Dat betekent dat vaststaat dat u de heer Astro daarmee het recht heeft onthouden op wederhoor op uw conclusies in uw informerende brief aan de raad van 17 juli 2024. Dat is een ernstig verzuim.

In een vergelijkbare kwestie heeft dit geleid tot een civiele procedure en schadevergoeding wegens onbehoorlijk bestuur en handelen in strijd met de zorgvuldigheid die in het maatschappelijk verkeer behoort te worden betracht.

Het betreft de gemeente Bronckhorst die volgens de rechtbank Gelderland onrechtmatig heeft gehandeld ten aanzien van de wijze waarop zij is omgegaan met de uitkomsten van een integriteitsonderzoek (bijlage 11).

De mededeling van de heer Astro van 30 juli 2024, dat hij tot op dat moment nog geen verslag had gezien van het gesprek met de burgemeester en de griffier op 11 juli

2024, betekent ook dat de heer Astro geen concept samenvattend gespreksverslag heeft ontvangen en ingezien om dat controleren op feitelijkheden en onjuistheden. U heeft hem ook in dat opzicht het recht op wederhoor onthouden.

Informerende brief van de burgemeester aan de raad

In uw informerende brief aan de raad van 17 juli 2024 staat een aantal onwaarheden en suggestieve opmerkingen.

Het begint al met het onderwerp van de brief: *“Integriteitsschending raadslid”*.

Dat is onwaar omdat u een integriteitsschending niet heeft aangetoond.

Dat geldt ook voor de voorlaatste alinea waar u uiterst suggestief vermeldt *“dat hiermee de vastgestelde integriteitsschending is afgehandeld”*.

Tot drie maal toe schrijft u ten onrechte dat de heer Astro een schending van de gedragscode heeft erkend.

Zoals aangetoond is dat niet waar en deze bewering is dan ook onjuist en suggestief.

Uw opmerking dat de *“feiten concreet zijn”* is een aperte leugen.

Uw brief aan de raad is op 17 juli 2024 op de lijst van ingekomen stukken van de gemeenteraad van Leeuwarden geplaatst en daarmee openbaar gemaakt.

Hiermee heeft u zich schuldig gemaakt aan smaadschrift ofwel de strafverzwarende schriftelijke vorm van smaad.

Dat is volgens artikel 261 van het Wetboek van Strafrecht het door middel van geschriften opzettelijk aanranden van iemands eer of goede naam door de tenlastelegging van een bepaald feit met het kennelijk doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, waarop een gevangenisstraf staat van ten hoogste een jaar of een geldboete.

De procesafspraken verplichten u om de onderzoeksresultaten aan de gemeenteraad voor te leggen wanneer u heeft geconcludeerd dat een schending is begaan, voorzien van een advies over de ernst. De gemeenteraad velst een eindoordeel en kan een sanctie opleggen

U heeft daar, naar het lijkt, in voorzien met uw informerende brief van 17 juli 2024.

Dat betekent dat u zich niet alleen schuldig heeft gemaakt aan smaadschrift, maar ook dat u de gemeenteraad van Leeuwarden willens en wetens onjuist en onvolledig heeft geïnformeerd.

U heeft daarmee gehandeld in strijd met uw informatieplicht ex. artikel 180 lid 2 van de Gemeentewet.

Tot slot

In de geactualiseerde procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024 staat niet voor niets opgenomen dat

een beschuldiging van niet-integer gedrag raakt aan de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van een persoon. Om daar verweer tegen te voeren is geen eenvoudige opgave. Een beschuldiging is makkelijker gedaan dan rechtgezet en kan reputaties blijvend beschadigen. Zeker politieke ambtsdragers kunnen hierdoor (doelbewust) worden geraakt in hun functioneren. Maar ook de politiek of de organisatie kan langdurig last ondervinden van beschuldigingen van niet-integer handelen. Het oprekken van het begrip integriteit of het ten onrechte uiten van beschuldigingen van niet-integer gedrag wordt ook wel “integritisme” genoemd. Hierdoor verwatert integriteit en zorgt voor verwarring over wat integer handelen is. Dit vraagt om scherpte en zorgvuldigheid bij de beoordeling van een melding en de communicatie hierover.

Volgens de inleiding van de Gedragscode Integriteit burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden 2024 wordt van u niet alleen een respectvolle omgang tussen politieke ambtsdragers onderling verwacht.

Integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar de zorgvuldigheid die politieke ambtsdragers moeten betrachten bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat.

Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt en bereid zijn verantwoording af te leggen, aan collega-bestuurders en/of (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de burger. In de democratische rechtsstaat dient een ieder zich te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Dat geldt zeker voor politieke ambtsdragers die (mede)verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels. Zonder dat zal het vertrouwen in de democratische rechtsstaat worden ondermijnd en het draagvlak voor de naleving van wetten en regels verdwijnen.

Omdat u met uw verwijtbaar handelen jegens de heer Astro en met het misleiden van de gemeenteraad van Leeuwarden deze gedragsnorm heeft geschonden, verzoek u deze klacht tevens te beschouwen als een melding van een schending van de Gedragscode Integriteit burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden 2024 door de burgemeester van Leeuwarden, met het verzoek deze voor integriteitsonderzoek door te geleiden naar de Commissaris van de Koning in Fryslân, conform de Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024.

Een afschrift van deze klacht zend ik aan de Commissaris van de Koning in Fryslân. Omdat u met uw handelen de integriteit van het gemeentebestuur in Leeuwarden in het geding heeft gebracht, zal ik de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties daarover informeren.

Hoogachtend,

Bijlagen:

1. 2024 07 17 Brief Pim Astro aan gemeenteraad (niet getekend);
2. 2024 07 17 Informerende brief van burgemeester Buma aan de raad inzake integriteitsschending;
3. 2024 07 04 E-mailbericht van teamleider politie aan burgemeester Sybrand Buma - toegezegde informatie over bijlincident Baard WOO 2024- 171602;
4. 2024 07 01 Politie-mutatierapport nav van mail voorzitter Merke-commissie d.d. 29 juni 2024 WOO 2024- 171602;
5. Uittreksel uit de Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024 betreffende het persoonsgericht integriteitsonderzoek tegen Pim Astro;

6. 2024 07 08 17.19 uur E-mailbericht van griffier Frans van der Heide aan burgemeester Buma - "Er is sprake van een integriteitsschending" WOO 2024-171602;
7. 2024 07 08 17.26 uur Whatsapp-bericht van griffier Van der Heide aan burgemeester Buma "Ik denk dat we niet ontkomen aan het nemen van formele stappen" WOO 2024- 171602;
8. 2024 07 09 12.46 uur Whatsapp-verkeer tussen griffier Van der Heide burgemeester Buma "Zal ik Pim maar alvast uitnodigen voor een gesprek met ons tweeën?" WOO 2024- 171602;
9. 2024 07 11 Samenvattend verslag van het gesprek van burgemeester Buma en griffier Van der Heide met het raadslid Astro op 11 juli 2024 WOO 2024-171602;
10. 2024 07 11 15.36 uur E-mailbericht van wijkagent? aan burgemeester Buma met nader info op diens verzoek aan de teamleiding politie WOO 2024-171602;
11. Uitspraak van de Rechtbank Gelderland d.d. 19 december 2018.

Afschrift aan:

het raadslid van GroenLinks Pim Astro
de gemeenteraad van Leeuwarden
de Commissaris van de Koning in Fryslân